

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Ржг 16/2019

Ржг 17/2019

14.05.2020. године

Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Александар Грујичић, адвокат из ..., ради заштите права на суђење у разумном року, одлучујући о жалбама предлагача изјављеним против решења Вишег суда у Београду Р4 И 2/18 од 07.05.2018. године, исправљеног решењем Р4 И 2/18 од 10.09.2018. године и допунског решења истог суда Р4 И 2/19 од 07.06.2019. године, исправљеног решењем Р4 И 2/19 од 19.07.2019. године, у седници одржаној 14.05.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење Вишег суда у Београду Р4 И 2/18 од 07.05.2018. године, исправљено решењем Р4 И 2/18 од 10.09.2018. године, у делу става трећег изреке, тако што се предлагачу, поред досуђеног износа од 30.000,00 динара, одређује примерена накнада због повреде права на суђење у разумном року у износу од још 20.000,00 динара, која ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије, опредељених за рад судова, у року од 3 месеца од дана подношења захтева предлагача за исплату, са законском затезном каматом почев од дана када су наступили услови за извршење до исплате.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба предлагача изјављена против преосталог одбијајућег дела става трећег изреке решења Вишег суда у Београду Р4 И 2/18 од 07.05.2018. године, исправљеног решењем Р4 И 2/18 од 10.09.2018. године и првостепено решење у том делу потврђује.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ, решење Вишег суда у Београду Р4 И 2/18 од 07.05.2018. године, исправљено решењем Р4 И 2/18 од 10.09.2018. године у ставу четвртм изреке и допунско решење Вишег суда у Београду Р4 И 2/19 од 07.06.2019. године, исправљено решењем Р4 И 2/19 од 19.07.2019. године, у делу у коме је одлучено о трошковима поступка, тако што се обавезује Република Србија да предлагачу на име трошкова поступка плати 48.000,00 динара, који износ ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије, опредељених за рад судова, у року од 3 месеца од дана подношења захтева предлагача за исплату, са законском затезном каматом почев од дана када су наступили услови за извршење до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ Република Србија да предлагачу на име трошкова другостепеног поступка плати 24.780,00 динара, који износ ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије, опредељених за рад судова, у року од 3 месеца

од дана подношења захтева предлагача за исплату, са законском затезном каматом почев од дана када су наступили услови за извршење до исплате.

Образложење

Решењем Вишег суда у Београду Р4 И 2/18 од 07.05.2018. године, исправљеног решењем Р4 И 2/18 од 10.09.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је захтев за заштиту права на суђење у разумном року и утврђено да је у извршном поступку пред Првим основним судом у Београду у предмету И 31749/10 повређено право подносиоца захтева на суђење у разумном року. Ставом другим изреке, наложено је Првом основном суду у Београду да у најкраћем могућем року предузме све мере како би се окончао извршни поступак у предмету И 31749/10. Ставом трећим изреке, утврђено је право подносиоца захтева на накнаду нематеријалне штете у износу од 30.000,00 динара, с тим што се накнада исплаћује из буџетских средстава Републике Србије, опредељених за рад судова, у року од 3 месеца од дана подношења захтева за исплату, док је у преосталом делу до траженог износа од 150.000,00 динара, одбијен као неоснован захтев. Ставом четвртим изреке, обавезана је Република Србија да предлагачу на име трошкова поступка плати 6.000,00 динара, у року од 15 дана од дана подношења захтева за исплату, на терет буџета Републике Србије из средстава опредељених за рад судова.

Допунским решењем Вишег суда у Београду Р4 И 2/19 од 07.06.2019. године, исправљеног решењем Р4 И2/19 од 19.07.2019. године, ставом првим изреке, обавезана је Република Србија да предлагачу на досуђени износ накнаде од 30.000,00 динара и износ трошкова поступка од 6.000,00 динара плати законску затезну камату почев од дана када су наступили услови за извршење до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев предлагача преко досуђеног износа од 6.000,00 динара на име трошкова поступка до тражених 60.780,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев предлагача за доношење допунског решења за накнаду трошкова за усвојене жалбе у износу од 241.560,00 динара.

Против напред наведених решења, предлагач је благовремено изјавио жалбе због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијана решења у оквиру овлашћења из члана 402. у вези са чланом 386. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 87/18), на основу члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“, бр. 25/82, „Службени гласник РС“, бр. 46/95, 55/14), на чију сходну примену упућује члан 8в. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08 са изменама) и утврдио да су жалбе делимично основане.

У поступку доношења побијаних решења није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1., 2., 3., 5., 7. и 9. ЗПП, на које суд у поступку по жалби пази по службеној дужности, а у жалби се одређено не указује на остале битне повреде због којих се жалба може изјавити.

Према стању у списима, предлагач је 28.12.2015. године Вишем суду у Београду поднео захтев за заштиту права на суђење у разумном року у извршном поступку који се води пред Првим основним судом у Београду у предмету И 31749/2010. Виши суд у Београду, након што је прибавио напред наведене списе утврдио је да је подносилац захтева, као извршни поверилац, 22.09.2008. године Четвртом општинском суду у Београду поднео предлог за извршење против извршног дужника – Републике Србије, ради наплате главног дуга у износу од 5.263,00 динара, на основу решења Општинског суда у Крупњу Р1 41/93 од 11.04.1995. године. Четврти општински суд у Београду је 29.09.2008. године донео решење о извршењу, а 16.06.2010. године решење којим је одлучено о камати. Из дописа Народне банке Србије од 27.05.2013. године, првостепени суд је утврдио да је решење извршено у целости 24.05.2013. године, а закључком од 29.05.2013. године да је закључен извршни поступак и предмет архивиран. Одлуком Уставног суда Уж 1228/2013 од 08.12.2015. године, усвојена је уставна жалба и утврђено да је решењем Првог основног суда у Београду Ипв (И) 147/2011/9 од 04.12.2012. године повређено право подносилаца уставне жалбе, између осталих и овде предлагача, на правично суђење и поништено решење Првог основног суда у Београду Ипв (И) 147/2011/9 од 04.12.2012. године и одређено да тај суд донесе нову одлуку о приговору подносилаца уставне жалбе изјављеном против решења тог суда И 31749/10 од 16.06.2010. године.

Анализирајући дужину трајања поступка, Виши суд у Београду је утврдио да је од подношења предлога за извршење 22.09.2008. године па до подношења захтева за повреду права на суђење у разумном року, прошло 7 година, што представља повреду права на суђење у разумном року, па имајући у виду критеријуме за утврђивање повреде права на суђење у разумном року, оценио да се предметни извршни поступак не може сматрати нарочито сложеним у погледу чињеничних и правних питања, јер се ради о наплати дуга, да је поступак извршења хитан и да је до одуговлачења поступка дошло због неефикасног поступања нижестепеног суда, са којих разлога је закључио да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року и одредио му накнаду у висини од 30.000,00 динара, док је одбио захтев предлагача преко наведеног износа до тражених 150.000,00 динара.

Врховни касациони суд је, имајући у виду све околности случаја (дужину трајања извршног поступка, сложеност предмета, поступање суда и значај предмета за подносиоца) закључио да првостепени суд није правилно утврдио висину примерене накнаде предлагачу због повреде права на суђење у разумном року у висини од 30.000,00 динара. Наиме, Врховни касациони суд сматра да би досуђивање износа још 20.000,00 динара са досуђеним износом од 30.000,00 динара представљао примерену сатисфакцију предлагачу, којом ће се остварити сврха која њоме и треба да се постигне, с обзиром да је извршни поступак покренут 22.09.2008. године, да се ради о хитном поступку и о једноставном случају, који није захтевао решавање сложених чињеничних и правних питања, а у време подношења предлога поступак није био окончан.

Врховни касациони суд сматра да би досуђивање примерене накнаде у износу већем од досуђеног било противно циљу коме служи та накнада (да представља сатисфакцију) и погодновало би тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, са којих разлога је на основу члана 401. тачка 2. и 3. ЗПП и члана

86. став 3. и 8в. Закона о уређењу судова, у вези члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, одлучио као у ставу првом и другом изреке

По оцени Врховног касационог суда основано се жалбом предлагача указује да је првостепени суд одлучујући о захтеву предлагача за накнаду трошкова поступка погрешно применио материјално право.

Чланом 153. став 1. ЗПП прописано је да је странка која у целини изгуби парницу дужна да противној странци накнади трошкове, а чланом 154. став 1. истог закона је прописано да ће суд приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења поступка.

Имајући у виду садржину цитираних законских одредби, као и исход овог поступка, не може се прихватити као правилан закључак првостепеног суда да предлагач има право само на трошкове за састав предлога за заштиту права на суђење у разумном року, с обзиром да је предлагач успео у поступку по жалбама изјављеним против решења донетих током првостепеног суда од 26.12.2016. године, од 12.09.2017. године и од 10.09.2018. године, као и за састав поднеска од 04.04.2018. године којим је захтевао исправку решења и доношење допунског решења, са којих разлога је преиначена одлука о трошковима поступка садржана у решењу Р4 И 2/18 од 07.05.2018. године, исправљеним решењем Р4 И 2/18 од 08.05.2018. године и допунском решењу Р4 И 2/19 од 07.06.2019. године, исправљеним решењем Р4 И 2/19 од 19.07.2019. године, тако што је обавезана Република Србија да предлагачу на име трошкова првостепеног поступка плати 48.000,00 динара, применом Тарифног броја 25 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12), са каматом, са којих разлога је одлучено као у ставу трећем изреке.

Одлука у ставу четвртном изреке донета је применом члана 165. став 1. и 2. ЗПП, у вези са чланом 30. став 2. ЗВП, с обзиром да је предлагач успео у поступку по жалбама, због чега су му досуђени трошкови за састав две жалбе у износу од по 12.000,00 динара, применом Тарифног броја 25 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12), као и судских такси за жалбу и одлуку у висини од по 390,00 динара, у складу са одредбом Тарифног броја 4 Тарифе о судским таксама.

С обзиром да је предлог за заштиту права на суђење у разумном року акт притужбеног карактера, који није строго формалан, то предлагачу не припадају трошкови у већем износу.

Са напред наведених разлога, применом члана 401. тачке 3. и члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић